

Luttenaar Schilmöller 90 jaar

Duitse deserteur leefde 20 jaar onder valse naam.

LUTTEN - Johann Bernhard Schilmöller viert vandaag zijn negentigste verjaardag en is daarmee één der oudste inwoners van ons dorp geworden. Bovendien is de hoogbejaarde een bijzondere persoonlijkheid doordat hij twintig jaar lang onder een valse naam, Bernhard Lubben, in Lutten woonde en nu nog statenloos is.

Schilmöller, geboren in Visbeck bij Oldenburg in Duitsland, moest dienst doen bij het leger, wat hem niet naar de zin was en hij zocht uitvluchten om hier af te komen. Hij kreeg op verzoek een paar vrije dagen en nam de kans waar om als deserteur de grens over te vluchten. Dat was zeventig jaar geleden lang niet gemakkelijk, daar er geen geld was en ook geen vervoer, er was zelfs geen rijwiel. Lopend en lang niet zonder gevaren bereikte hij de grens van Nederland. Hij was ongemerkt de grens gepasseerd en bemerkte dit de volgende morgen bij het ontwaken aan een oude krant, waarvan hij de taal niet kon lezen. Hij trof verderop een boer op het veld die bezig was met ploegen en maakte deze duidelijk dat hij een Duitser was en werk zocht. Deze boer keek vreemd op. Hij had weleens gehoord dat Hollanders werk zochten in Duitsland, maar dat 'n Duitser werk ging zoeken in Holland land leek hem onwaarschijnlijk. Maar de betrokken boer was erg vriendelijk, en wees de vluchtende Duitser de weg door stad Hardenberg naar Lutten, waar men bezig was met het bouwen van een nieuwe aardappelmeelfabriek. Deze fabriek was „De Baanbreker” (nu eigendom van Hazenbergs slaapmeubelfabriek), waar hij werk kreeg. Hij is gebleven tot aan zijn pensioengerechtigde leeftijd. Eerst twintig jaar onder

de schuilnaam Bernhard Lubben, zodat men hem in Lutten eigenlijk beter kende met deze naam, dan zijn eigen naam. Deze schuilnaam was echter niet nodig geweest, zoals hem later bij verplichte aangifte in 1919 de waarnemend burgemeester van Hardenberg de heer Boerrigter mededeelde, want deserteurs die niets op hun kerfstok hebben werden niet uitgeleverd. Statenloos is hij gebleven hoewel dat na nazoekingen wel veranderd had kunnen worden. Schilmöller had daar weinig belang bij en was al lang blij dat hij hier rustig kon blijven wonen. In 1922 is Schilmöller getrouwd met Maria Brinker uit Borger en ook Duitse van afkomst, die in 1958 is overleden en begraven op het r.k. kerkhof te Slagharen. Hij heeft twee dochters die beiden getrouwd zijn zodat deze nog vitale 90-jarige nu alleen woont in een woning aan de Dedemsvaartseweg zuid. In deze woning heeft hij ongeveer 45 jaar doorgebracht en hoopt daar te kunnen blijven zolang hij zich nog kan redden. Tot heden gaat het nog best en kookt hij nog zijn eigen potje op 'n petroleumstel van voor zijn huwelijk, terwijl zijn slaappleaats een bedstee in de woonkamer is. Het is een vriendelijke oude man die is opgegroeid met de bevolking van Lutten en hier ook graag zijn laatste jaren wil slijten.